

קבוצת יוצאי ברית המועצות לשעבר

* קבוצה זו הינה חדשה ברשת המנהיגות של תמה ועברה תהליך מואץ בחודשים האחרונים. מסמך זה מציג ניתוח ראשוני, ויתעדכן בהמשך עם התקדמות התהליך.

1. מי אנחנו כקבוצה

א. תפיסת הקבוצה את עצמה והשינוי שחל בה

קבוצת יוצאי ברית המועצות לשעבר הינה קבוצה מגוונת המורכבת מגלי עלייה שונים, שמנהלים לראשונה שיח עומק בנושא הסכסוך. חשוב להגיד, שחברי הקבוצה אינם מייצגים את כלל הקבוצה החברתית בישראל אליה משתייכים. מרבית חברי קבוצת המנהיגות מגיעים מגלי העלייה האחרונים, ולכן אינם מייצגים נאמנה את אחוז עולים אלו בחברה הכללית (שבפועל הוא קטן יותר). כך שהייצוג הפוליטי בקבוצת המנהיגות נוטה לעמדות של העליות החדשות יותר, שהן לרוב יותר מרכז-שמאלה מהעליות הוותיקות. הללו גם לרוב חוששות להביע את עמדותיהם בציבור, ואל מול עולים ותיקים בפרט, כדי שלא ייתפסו כמנותקים מהמדינה.

הקבוצה מתמודדת עם מפגש מורכב עם החברה הישראלית ועם תחושת ניכור בקרב חלק מחבריה. ייחודה מתבטא בחוויה הכפולה – היותה חלק מהחברה הישראלית לצד פרספקטיבה חיצונית המושפעת מהיותם מהגרים.

ב. נכונות לעסוק בנושא ותפקידנו בהנעת שינוי

הקבוצה מבינה שאינה יכולה להתעלם מהמצב ומהסכסוך ועוברת תהליך המתבטא במעבר מבלבול וחוסר היכרות מספקת עם הנושא, לחיפוש פעיל אחר פתרונות. חברי הקבוצה מבינים שהסכסוך נוגע לחייהם האישיים, ולעתידם בישראל, ולכן מביעים תחושת דחיפות והכרה שהגיע הזמן לפעול ולנסות להבין יחד מה ניתן לעשות ואיפה הם נכנסים בזה, כאשר אחת מהמוטיבציות שהועלו זה חוסר הרצון שוב להחליף מולדת. הקבוצה מכירה באתגר של שילוב בין מצב של טראומה מתמדת לבין הצורך בפעולה, ובחשיבות התקדמות הדרגתית.

הקבוצה מביעה חשש מהתהליכים החברתיים והקיטוב הגואה סביב סוגיות ליבה שקשורות לאופי מדינת ישראל, אך מאמינה שהדברים עוד בני תיקון. בהקשר זה, חברי הקבוצה רואים את תפקידם כגורם מתווך וכמי שיכולים לפתח חשיבה מחוץ למסגרות הקיימות, למצוא ולחבר בין אנשים בעלי השקפה דומה ולחפש אפשרויות חדשות המקדמות צרכים של כל הצדדים.

2. מגוון תפיסות ועמדות ביחס לסכסוך

א. ערכים מרכזיים

הערכים המרכזיים שעלו בדיונים כוללים **חירות ושוויון, הומניות והכרה בזכות האחר לקיום**. הקבוצה מדגישה שאין להקריב את חשיבות הביטחון ומבקשת חיים בכבוד לכולם. קיימת הסכמה רחבה שצריך לפעול למען ערכים גרעיניים אלה, תוך הכרה שהללו עומדים במבחן בקרב חברי הקבוצה גם במהלך משבר.

ב. איך מבינים את הסכסוך החיצוני

בדיוני הקבוצה עד כה עלה מגוון רחב של תפיסות וגישות לסכסוך, החל מעמדות פרגמטיות ועד לעמדות אידיאליסטיות יותר. רוב הדעות מתאפיינות בחיפוש אחר פתרונות לא-אלימים ובהכרה במורכבות המצב. הקבוצה רואה את הסכסוך כבעיה הניתנת לפתרון ודוחה את הגישה הפטליסטית. הסכסוך מובן כמורכב ורב-ממדי, החל מסוגיות טריטוריאליות ועד לשאלות זהות ולגיטימציה. לאור ארועי שבעה באוקטובר, הקבוצה מכירה בקושי לבצע התבוננות פנימית עמוקה תוך כדי טראומה, אך ממשיכה לחפש דרכי התמודדות אקטיביות.

ג. איך מבינים את האחר

הגישה לצד הפלסטיני מורכבת. מחד, יש תפיסה בקרב חברי הקבוצה שרוב הפלסטינים רוצים לחיות ולעבוד בכבוד ומתייחסים לישראל כעובדה. מאידך, קיימות ספקות לגבי איכות הייצוג הפלסטיני והמנהיגות הקיימת. הקבוצה מביעה עניין רב בפרויקטים משותפים ובהכרה בנרטיב הפלסטיני, תוך שמירה על עמדה ביקורתית כלפי שני הצדדים.

ד. איפה הסכסוך פוגש אותנו

ברמה האישית והקבוצתית: הקבוצה מתארת שבחוויה של עולה חדש, קשה להבין בהתחלה את מערכת השיקולים המורכבת לגבי כל תמונת עתיד אפשרית, ולוקח זמן ללמוד את המחירים הנלווים לכל אפשרות עתידית. כיום חברי הקבוצה חווים את הסכסוך כדילמה בין הצורך להיראות חזקים לבין הרצון להפסיק להילחם, על מגוון האפשרויות שעולות בין קטבים אלה. הקבוצה חווה תחושת גסות וברוטליזציה אל מול מגמות מסוימות בחברה הישראלית.

בין הסכסוך החיצוני לפנימי: הקבוצה מבינה שהסכסוך תורם לקיטוב הפנימי, ויוצר קפסולות חברתיות נפרדות עם נרטיבים שונים. חברי הקבוצה מביעים עייפות מהמצב ורואים צורך להיות גורם פעיל ובולט בחברה. הם רואים קשר ישיר בין התמשכות הסכסוך למה שהם תופסים כסימנים להחלשות הדמוקרטיה הישראלית.

ה. תמונות עתיד אפשריות

הקבוצה מתמודדת עם ספקנות הנובעת מניסיון העבר ממנו מגיעים, למול תקווה שהמציאות הדמוקרטית הישראלית מאפשרת שינוי. דווקא לאור החוויה של חלק מהמשתתפים במשטרים טוטליטריים, ולמרות פסימיות כלשהי, ישנה ההבנה שהדמוקרטיה בישראל חזקה וכי ההחלטה על עתיד יחסי ישראל והפלסטינים נתונה בידי הציבור.

הקבוצה רואה בהכרה הדדית בזכות הקיום של הצד השני כתנאי להתקדמות. תמונות עתיד שונות עלו לדיון מחלק מהמשתתפים, אבל הרעיון המרכזי שהוסכם הוא הצורך לצאת ממודל ה'משחק סכום אפס' ולראות איך ניתן למצוא תצורה שהיא כדאית לשני הצדדים.

תקוות
מעשים
השבעה

תנ"ך

שמים את הסכסוך על השולחן

